

שער ג: שנת האבל

א. שינוי מקום

נוהגים שהאבל על אביו או אמו משנה מקומו בבית הכנסת במשך שנת האבל (רמ"א יו"ד סי' שצג סעי' ב).

הטעם: ע"ש ששינונו (מדות פ"ב מ"ב) כל הנכנסין להר הבית נכנסין דרך ימין ומקיפין ויוצאים דרך שמאל חוץ ממי שארעו דבר, שהוא מקיף לשמאל. מה לך מקיף לשמאל? שאני אבל. השוכן בבית הזה ינחמד. לכן נהגו שהאבל ישנה מקומו בביה"כ כדי שיראוהו וינחמוהו באבלו (כתר ש"ט סי' תתכז).

ב. משניות

נוהגים שבמשך שנים עשר חדשי האבילות, וכן ביום השנה לפטירה לומדים משניות לעלוי נשמת הנפטר (ערוה"ש יו"ד סי' שעו סעי' יג, אוצר דו"מ עמ' 154).

הטעם: ביבמות קכב. כותב רש"י: ובתשובת הגאונים מצאתי כל הנך ריגלי דאמוראי, היינו יום שמת בו אדם גדול, קובעים אותו לכבודו, ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם (אוצר דו"מ שם)^א.
ועוד, משנה אותיות נשמה (ערוה"ש שם)^ב.

ג. צרור על הקבר

נוהגים להניח צרור או אבן על הקבר כשבאים לפקוד אותו (באה"ט או"ח סי' רכז סק"ח).

א ראה ב"ק טז: ורש"י שם.

ב וראה אלף המגן למט"א בסוף הספר לפני ברוך עמ' שפן.

שער ג: שנת האבל

תצא

הטעם: משום כבוד המת להראות שהיו על קברו ולא שכחוהו
(באה"ט שם בשם דרשות מהר"ש).

ועוד, ע"י שימת אבן על המצבה יש משום הבעת רצון
להשתתפות בתוספת בנייה של המצבה (ילק"מ עמ' 39).

ד. קדיש

נוהגים שאין האבל אומר קדיש שנה שלמה אלא י"א חדש
בלבד (רמ"א יו"ד סוס"י שעו)¹.

הטעם: בכך מביע דעתו שאין אביו או אמו רשעים שדינם י"ב
חדשי (שם).

ה. שבת ויו"ט

נוהגים שאין האבל עובר לפני התיבה בשבת ויו"ט (רמ"א יו"ד סי'
שעו סע' ד).

הטעם: משום שתפילת האבל לפני העמוד מזכירה לציבור
מיתת אביו או אמו וגורמת צער, ואין לעשות בשבת דבר
המצער² (שו"ת דודאי השדה סי' נ).

ג ויש שמפסיקים ימים אחדים לפני סיום י"ב חודש (מנהגי כתב סופר עמ' יז).

ד משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש (ערוית ספ"ב).

ה ראה מג"א ריש סי' שז.